

Početna Stranica > ... > [Novac/novčana Potraživanja](#) > [Osiguravanje Imovine Tijekom Sudskog Postupka U Zemljama EU-a](#) > Portugal

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Portugal

1 Koje vrste mjera postoje?

Svrha privremenih mjera i mjera opreza jest pružanje zaštite u određenim pravnim situacijama, a one mogu uključivati: (a) privremene mjere obuhvaćene područjem primjene pravnog okvira za odrasle osobe pod pratnjom, kako je predviđeno [Zakonom br. 49/2018 od 14. kolovoza 2018.](#), (b) privremeno upravljanje imovinom odsutne osobe (članak 1021. Zakona o parničnom postupku), (c) imenovanje kuratora *ad litem* (članak 17. Zakona o parničnom postupku) ili (d) mjere nužne za zaštitu imovine koja se sastoji od ostavine koja privremeno nema nasljednika (članak 938. Zakona o parničnom postupku).

Svrha je postupaka privremene pravne zaštite (na primjer onih predviđenih člancima od 362. i dalje Zakona o parničnom postupku) smanjiti rizik od zakašnjele odluke i osigurati učinkovitost pravomoćne presude (članak 2. Zakona o parničnom postupku).

Svrha je postupaka privremene pravne zaštite osigurati praktični ishod postupka, izbjeći ozbiljnu štetu ili predvidjeti ostvarenje prava te istodobno postići što veću ravnotežu između interesa brzine i pravne sigurnosti.

U portugalskom građanskom postupovnom pravu predviđene su dvije vrste postupaka privremene pravne zaštite:

(a) redovni postupci pravne zaštite (*procedimento cautelar comum*) (članci od 362. do 376. Zakona o parničnom postupku)

(b) posebni postupci pravne zaštite (*procedimentos cautelares especificados*) (članci od 377. do 409. Zakona o parničnom postupku).

Među njima su:

(a) *privremeni povrat vlasništva* (članak 377. Zakona o parničnom postupku)

(b) *obustava korporativnih odluka* (članak 380. Zakona o parničnom postupku)

(c) *privremeno uzdržavanje* (članak 384. Zakona o parničnom postupku)

(d) *privremena naknada štete* (članak 388. Zakona o parničnom postupku)

(e) *zapljena* (članak 391. Zakona o parničnom postupku)

(f) *zabrana poduzimanja novih poslova* (članak 397. Zakona o parničnom postupku)

(g) *zamrzavanje* (članak 403. Zakona o parničnom postupku).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Ako netko dokaže opravdan strah od toga da bi druga osoba mogla prouzročiti ozbiljnu i nepopravljivu štetu njegovim pravima, može zatražiti donošenje odgovarajuće mjere predostrožnosti ili prethodne mjere za osiguranje ostvarenja ugroženog prava (članak 362. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Primjena redovne mjere predostrožnosti, s obzirom na to da je riječ o dopunskom pravnom sredstvu, ovisi o nepostojanju posebne mjere opreza koja je primjenjiva na pojedinosti slučaja (članak 362. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

Stoga mjere predostrožnosti koje nisu drugdje navedene iz članka 362. Zakona o parničnom postupku moraju ispunjavati sljedeće zakonske pretpostavke:

(a) očito postojanje prava

(b) utemeljen strah da druga osoba može prouzročiti ozbiljnu i nepopravljivu štetu njegovu pravu (*periculum in mora*)

(c) praktična prikladnost mjere predostrožnosti ili prethodne mjere za osiguranje učinkovitosti ugroženog prava

(d) mjera koja će se odobriti ne smije biti obuhvaćena drugim postupcima za donošenje mjera opreza.

Sudu je za donošenje mjera predostrožnosti dovoljno da utvrdi kako postoji jak dokaz u prilog zatraženom pravu (*fumus bonis juris*) i opravdan strah da vrijeme potrebno za donošenje pravomoćne odluke u sporu može prouzročiti nepopravljivu štetu ili štetu koju je teško popraviti. Sudac mora biti dovoljno uvjeren da će ishod glavnog postupka biti povoljan za podnositelja zahtjeva jer mjere opreza podrazumijevaju jasan utjecaj na tuženikovu pravnu situaciju (članak 368. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

2.1 Postupak

Osim zabrane poduzimanja novih poslova, u odnosu na koju je moguće pokrenuti izvansudski postupak nakon kojeg slijedi zahtjev za sudsku potvrdu (članak 397. stavci 2. i 3. Zakona o parničnom postupku), svi ostali postupci temelje se na početnom zahtjevu sudu u kojem podnositelj zahtjeva daje sažeti dokaz ugroženog prava i opravdava strah od povrede. U tom zahtjevu podnose se popis svjedoka i ostali traženi dokazi. Broj svjedoka ograničen je na pet u skladu s člankom 365. Zakona o parničnom postupku.

Kad je riječ o mjesnoj nadležnosti, u članku 78. Zakona o parničnom postupku navedeno je:

(a) da se zahtjevi za zapljenu i zamrzavanje imovine mogu podnijeti sudu na kojem će biti pokrenut odgovarajući postupak ili sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina ili, ako se imovina nalazi u više okruga, jednom od tih sudova (članak 78. stavak 1. točka (a) Zakona o parničnom postupku)

(b) da je u slučaju zabrane poduzimanja novih poslova nadležan sud u mjestu u kojem se posao treba obavljati (članak 78. stavak 1. točka (b) Zakona o parničnom postupku)

(c) da je za ostale postupke pravne zaštite nadležan sud na kojem će biti pokrenut odgovarajući postupak (članak 78. stavak 1. točka (c) Zakona o parničnom postupku).

Zastupanje po odvjetniku obvezno je ako vrijednost mjere premašuje 5000 EUR ili ako je dopuštena žalba, u skladu s člancima 58. i 1090. Zakona o parničnom postupku u vezi s člankom 44. stavkom 1. Zakona o organizaciji pravosudnog sustava.

2.2 Glavni uvjeti

Kad ocjenjuje kriterije za određivanje mjere opreza, sud uvijek mora preispitati je li strah utemeljen te koliko će biti ozbiljno i teško nadoknaditi moguću povredu prava. Isto tako ocjenjuje je li mjera predostrožnosti ili prethodna mjera primjerena za određeni predmet radi zaštite navodno ugroženog prava. Mora utvrditi da postoji rizik povezan sa svakim kašnjenjem.

Isto tako ispituje ovise li postupci o sporu koji je pokrenut ili će biti pokrenut, a koji se temelji na pravu koje se

štiti mjerom.

U takvoj vrsti postupka sud mora pribaviti *prima facie* dokaz (odnosno manje strog dokaz nego u glavnom postupku) da postoji stvarna vjerojatnost da pravo koje treba zaštititi postoji i da je strah od povrede tog prava dovoljno opravdan.

Svi se postupci pravne zaštite smatraju žurnima i imaju prednost pred svim ostalim sudskim aktima koji nisu žurni (članak 363. stavak 1. Zakona o parničnom postupku) te se o njima odlučuje u prvom stupnju u roku od najviše dva mjeseca ili, ako nije potrebno pozivanje tuženika, u roku od 15 dana (članak 363. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

Mjere opreza primjenjuju se na prava te pokretnu i nepokretnu imovinu, a koji nisu potpuno ili djelomično isključeni zakonom.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Budući da ih određuje sud, mjere opreza obvezujuće su za sve javne i privatne subjekte te imaju prednost pred mjerama koje donosi bilo koje drugo tijelo (članak 205. stavak 2. Ustava Portugalske Republike). Svakoj osobi koja povrijedi određenu mjeru predostrožnosti bit će izrečena kazna za teško nepostupanje u skladu sa službenim nalogom (*desobediência qualificada*), bez obzira na to koje su mjere primjerene za izvršenje (članak 375. Zakona o parničnom postupku).

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Bez utjecaja na mogućnost da podnositelj zahtjeva bude oslobođen odgovornosti pokretanja glavnog postupka, člankom 373. Zakona o parničnom postupku propisano je da postupci pravne zaštite i svaka određena mjera prestaju:

(a) ako podnositelj ne pokrene postupak o kojem ovisi mjera u roku od 30 dana od datuma kad je obaviješten da je odluka kojom se određuje mjera postala pravomoćna (članak 373. stavak 1. točka (a) Zakona o parničnom postupku)

(b) ako se postupak nakon pokretanja obustavi na dulje od 30 dana zbog nemara podnositelja zahtjeva (članak 373. stavak 1. točka (b) Zakona o parničnom postupku)

(c) ako je tužba odbačena pravomoćnom odlukom (članak 373. stavak 1. točka (c) Zakona o parničnom postupku)

(d) ako je tužba odbačena zbog postupovnih razloga, a podnositelj zahtjeva ne pokrene pravovremeno novi postupak kako bi iskoristio učinke prethodnog postupka (članak 373. stavak 1. točka (d) Zakona o parničnom postupku)

(e) ako više ne postoji pravo čiju zaštitu podnositelj zahtjeva traži (članak 373. stavak 1. točka (e) Zakona o parničnom postupku).

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Da. Redovne žalbe dopuštene su kad je vrijednost mjere viša od granice određene za sud kojem se podnosi žalba, a osporena je odluka nepovoljna za stranku koja podnosi žalbu za više od polovine tog iznosa (članak 629. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Žalbu je uvijek moguće podnijeti protiv odluka koje se odnose na vrijednost mjera opreza na temelju toga da vrijednost premašuje granicu suda na kojem je osporena odluka (članak 629. stavak 3. točka (b) Zakona o parničnom postupku) i protiv odluka o prethodnom odbijanju početnih zahtjeva za donošenje mjera opreza (članak 629. stavak 3. točka (c) Zakona o parničnom postupku).

Protiv odluka kojima se određuje promjena odgovornosti za pokretanje postupka može se podnijeti žalba samo

zajedno sa žalbama protiv odluka o traženoj mjeri. Odluke o odbijanju promjene odgovornosti pravomoćne su i protiv njih nije moguće uložiti žalbu (članak 370. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Protiv odluka kojima se određuju mjere opreza, uključujući odluke kojima se određuje promjena odgovornosti za pokretanje postupka, nije se moguće žaliti Vrhovnome sudu (*Supremo Tribunal de Justiça*), ne dovodeći u pitanje predmete u kojima je žalba uvijek dopuštena (članak 370. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Rješenje o privremenoj pravnoj zaštiti može osporiti:

- svaka stranka u postupku koja nije bila uspješna (članak 631. stavak 1. Zakona o parničnom postupku)
- svatko tko nije stranka u postupku, ali trpi neposredni i stvarni gubitak zbog primjene mjere opreza (članak 631. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Za žalbe je nadležan žalbeni sud u okrugu u kojem se nalazi sud koji je donio spornu odluku.

Rok za podnošenje žalbe je 15 dana od primitka obavijesti o odluci (članak 638. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Ako se žalba odnosi i na ponovno ocjenjivanje izvedenih dokaza, rok se produljuje za deset dana (članak 638. stavak 7. Zakona o parničnom postupku).

Žalba pokrenuta protiv rješenja kojim se izravno odbija ili ne određuje mjera ima odgodni učinak (članak 647. stavak 3. točka (d) Zakona o parničnom postupku). U ostalim slučajevima ima samo devolutivni učinak.

Mjerodavno zakonodavstvo

[Zakon br. 41/2013 od 26. lipnja 2013.](#) – Zakon o parničnom postupku

[Zakon br. 62/2013 od 26. kolovoza 2013.](#) – Zakon o organizaciji pravosudnog sustava

Druge poveznice

Dodatne informacije dostupne su na sljedećim internetskim stranicama:

[Portal pravosuđe;](#)

[Glavna uprava za pravosudnu politiku](#)

[Portal CITIUS](#)

[Baza podataka pravnih dokumenata](#)

[Portugalski službeni list](#)

Napomena:

Informacije iz ovog informativnog članka nisu obvezujuće za kontaktnu točku Europske pravosudne mreže u građanskim stvarima, sudove, druge subjekte ni tijela. Iako se redovito ažuriraju, informacije iz ovog informativnog članka ne zamjenjuju potrebu da se provjere važeći mjerodavni propisi te se njihovo tumačenje u sudskoj praksi može mijenjati.

 Posljednji put ažurirano: 01/08/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.